



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Lietuvos Respublikos
Valstybės saugumo departamento direktoriui
Dariui Jauniškiui

2020-03-12

Lietuvos Respublikos Seimo posėdžių sekretariatui

Mes, žemiau pasirašę Lietuvos Respublikos Seimo nariai:

įvertinę viešojoje erdvėje pasirodžiusią Valstybės saugumo departamento pranešėjo (toliau tekste Pranešėjas) pasirodžiusį 2019-04-25 kreipimąsi (pridedama) į Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą iš kurio matyti, kad Valstybės saugumo departamento vadovai galimai darė neteisėtą poveikį šalies vidaus politiniams (rinkimų) procesams, neteisėtai rinko informaciją apie kandidatus 2019 metų Prezidento rinkimuose ir galimai neteisėtai ją panaudojo, o taip pat galimai pažeidė žvalgybos institucijų veiklos teisėtumo ir politinio neutralumo principus,

siekdami apsaugoti viešąjį interesą, Lietuvos Respublikos piliečių ir kitų asmenų pagrindines teises ir laisves, visų pirma teisę į privataus gyvenimo neliečiamybę, teisę lygiomis teisėmis dalyvauti valdant savo šalį tiek tiesiogiai, tiek per demokratiškai išrinktus atstovus;

atkreipdami dėmesį į tai, kad Pranešėjo pateikta informacija gali turėti didelę reikšmę užtikrinant žmogaus teisių apsaugą, nacionalinio saugumo interesus, o taip pat keliant politikų ir pareigūnų konstitucinės atsakomybės klausimą, tobulinant žvalgybos institucijų veiklą;

įgyvendindami Valstybės saugumo departamento parlamentinę kontrolę,

vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 209 str.,

prašome Valstybės Saugumo departamento direktoriaus Dariaus Jauniškio artimiausią antradienį atvykti į Lietuvos Respublikos Seimą ir Vyriausybės pusvalandžio metu atsakyti į šiuos Seimo narių pateiktus klausimus:

1. Ar Valstybės saugumo departamento (toliau tekste - VSD) vadovas turi teisę duoti pavedimą žodžiu savo pavaldiniams surinkti informaciją apie asmenis, kurie dalyvauja Lietuvos politinėje veikloje ir jų aplinkas Valstybės saugumo departamento duomenų bazėse ir kituose šaltiniuose ir (arba) juos patikrinti. Jei taip, prašome atsakyti, kaip toks procesas

(žodinis pavedimas) yra įgyvendinamas, kaip dokumentuojami tokie pavedimai, kokiais teisės aktais ir kada teisė **žodžiu** duoti pavedimus rinkti (patikrinti) tokio pobūdžio informaciją yra įtvirtinta?

2. Kiek asmenų VSD turi teisę pavesti VSD pareigūnams žodžiu surinkti informaciją apie asmenis, kurie dalyvauja Lietuvos politinėje veikloje ir jų aplinkas VSD prieinamose duomenų bazėse ir kituose šaltiniuose ir (arba) juos patikrinti.
3. Viešojoje erdvėje VSD direktorius Darius Jauniškis pareiškė, kad per metus VSD patikrina apie 80 tūkst. asmenų. Kiek asmenų VSD patikrina VSD direktoriaus ir kitų žodinį pavedimą turinčių teisę duoti asmenų žodiniu pavedimu 2018 ir 2019 metais;
4. Ar Valstybės saugumo departamentas rinko žvalgybinę ar kitokią informaciją apie šiuos asmenis: Mindaugas Kuklierius, Gintaras Marazas, Jurijus Rodevičius, Danas Azikejev, Povilas Mačiulis, Stanislavas Vaiciukevičius, Vaidotas Židanavičius, Dainius Raupys, Arvydas Mockus, Ilja Laurs, Linas Slušnys, Juozas Budraitis, Vytautas Radzevičius, Robertas Badaras, Jeleną Čelutkienę, Andrius Kaluginas, Tomas Davulis, Teodoras Medaiskis, Mindaugas Jurkynas, Petras Mendeika, Ferdinandas Vaitiekūnas, Faustas Latėnas, Dovilė Filmanavičiūtė, Gerda Gintautė, Ieva Ulčickaitė, Aistis Zabarauskas, Lina Svidinskaitė, Algė Budrytė, Audrius Radiškauskas, Audris Narbutas, Jokimas Tamulionis, Raimundas Povilonis, Andrius Nikitinas, Martynas Tinfavičius, Tomas Pačėsas, Valerijus Simulikas, Mindaugas Tarnauskas, Mindaugas Kubilius, Jolita Azikejevienė, Inga Grubliauskienė, Aleksandr Tuguši, Sigitas Katkevičius, Benediktas Krasniauskas, Olga Urbonienė, Edvinas Pagirskas, Daiva Niedvarienė, Darius Steponkus, Laura Gedvilaitė, Mindaugas Sabas, Edmundas Bernotas, Arvydas Veikšra, Žilvinas Leleiva, Žydrūnas Senkus, Aistis Stalaučinskas, Rolandas Markinas, Milda Jonkienė, Gaiva Mačiulaitienė, Vitas Girdauskas, Dominykas Šiugžda, Audronė Juškevičienė, Saulius Povilaitis, Vaiva Bradulskienė, Artūras Gončarov, Erika Furman, Aivaras Abromavičius, Giedrius Kuprevičius, Saulius Jurkevičius, Linas Kojala, Jurgis Didžiulis, Arūnas Matelis, Vytautas Rubavičius, Giedrius Jucevičius, Beata Nicholson, Mindaugas Jurkynas, Antanas Gudelis, Vladas Lašas, Zita Kelmickaitė, Mantas Katinas, Paulius Tamulionis, Arnoldas Šileika, Aloyzas Kuzmarkis, Zigmas Petrauskas, Rimas Varanauskas, Dainius Dundulis, Aleksandras Smaginas, Pranas Dailidė, Gintaras Bertašius, Adomas Balsys, Darius Zubas, Vygandas Blandis, Algimantas Smičius, Audrius Kantauskas, Mindaugas Raila, Andrius Joneikis, Dalius Trumpa, Gintautas Pangonis, Kęstutis Valašimas, Tautvydas Barštys, Aurelijus Rusteika, Remigijus Milašius, Robertas Lapinskas, Vilius Kaikaris, Arvydas Andrijauskas, Klemencas Agentas, Mindaugas Platukis, Nemunas Dagilis, Andrius Stonkus, Darius Nedzinskas, Giedrius Barysas, Antanas Anskaitis, Paulius Trimonis, Saulius Merkys, Algirdas Pažemeckas, Ivanas Paleičikas, Domas Dumašius, Geraldas Statulevičius, Martinas Gusiatinas, Danas Tvarionavičius, Sigitas Paulauskas, Rimantas Juška?
5. Jei Valstybės saugumo departamentas rinko (tikrino) informaciją apie minėtus asmenis, prašome nurodyti ar tikrinimui buvo naudota informacija, kuri surinkta iš slaptų ir viešų šaltinių, duomenų bazių. Kokiu tikslu ji buvo naudojama ir kam buvo perduota?
Viešojoje erdvėje Valstybės saugumo departamento vadovas pripažino, kad buvo atliktas minėtų asmenų patikrinimas VSD duomenų bazėse. Prašome atsakyti, kokiu pagrindu tai buvo daroma (įvardinant teisės akto (aktų) pavadinimą, straipsnį, jo dalį);
6. Jei Valstybės saugumo departamentas rinko (tikrino) žvalgybinę ir kitokią informaciją apie minėtus asmenis, prašome atsakyti, kas konkrečiai ir kada konkrečiai (nurodant tikslias datas) tokį pavedimą davė;
7. Jei Valstybės saugumo departamentas rinko (tikrino) žvalgybinę informaciją apie minėtus asmenis, prašome nurodyti, ar pavedimas rinkti informaciją buvo rašytinis, ar žodinis, kas, kada, kokia forma ir kokiu pagrindu davė šį pavedimą? Kaip šį informaciją buvo panaudota ir kam perduota, kur ji saugoma?

8. Ar Jūs, duodamas pavedimą rinkti informaciją apie minėtus asmenis supratote, kad veikiate neteisėtai ir tai, kad toks Jūsų pavedimas gali būti vertinamas kaip neteisėtas, pažeidžiantis žvalgybos institucijų teisėtumo ir politinio neutralumo principus, kaip teigia Pranešėjas?
9. Kas iš VSD vadovybės davė pavedimą (žodinį, rašytinį, konkliudentiniais veiksmais) išsiaiškinti, koks pareigūnas pranešė apie galimą neteisėtą informacijos rinkimą Valstybės saugumo departamento, kas yra Pranešėjas? Jei toks pavedimas buvo, prašome nurodyti, kada tiksliai jis buvo duotas, kas jį davė, kam buvo duotas. Jei tokio pavedimo nebuvo, prašome atsakyti, ar viešai paaiškėjus, kad Pranešėjas patyrė spaudimą, VSD buvo atliktas tarnybinis (vidaus) tyrimas ir kokie sprendimai buvo priimti?
10. Ar VSD rinko informaciją ir (arba) atliko patikrinimą apie asmenis, dalyvavusius 2019 metų Prezidento rinkimuose (apie kandidatus Prezidentus, pretendentes ir kandidatus, jų aplinkas), jei taip kas priėmė tokį sprendimą, kas davė tokį pavedimą, ar toks pavedimas (sprendimas) buvo aptartas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, Valstybės gynimo taryboje, Vyriausybėje ar kitais subjektais, kurie įstatymų yra įgalioti formuoti užduotis VSD (prašome nurodyti tokius subjektus)?
11. Jei VSD rinko informaciją (atliko patikrinimą) apie asmenis, dalyvavusius 2019 metų Prezidento rinkimuose (apie kandidatus Prezidentus, pretendentes ir kandidatus, jų aplinkas), prašome nurodyti, apie kokius konkrečiai kandidatus (pretendentes) ir Prezidentus tokia informacija buvo renkama (atlikti patikrinimai), kas ir kodėl iniciavo šiuos patikrinimus (informacijos rinkimą)?
12. Jei VSD rinko informaciją (atliko patikrinimą) apie asmenų, dalyvavusių 2019 metų Prezidento rinkimuose (apie kandidatų ir Prezidentus, pretendentes ir kandidatus) aplinkas, prašome nurodyti kiek iš viso asmenų buvo patikrinta (surinkta informacija). Prašome nurodyti kiekvieno kandidato (pretendento) aplinkos žmonių, apie kuriuos buvo renkama (tikrinama) informacija, skaičių, kas ir kodėl iniciavo šiuos patikrinimus (informacijos rinkimą)?
13. Kaip galėtumėte paaiškinti Pranešėjo poziciją, kad Jūs, bei Jūsų pavaduotojo veiksmus jis vertina kaip drausminį nusižengimą, o gal net nusikaltimą nesilaikant žvalgybos institucijų teisėtumo ir politinio neutralumo principų?
14. Kaip galėtumėte paaiškinti tai, kad VSD atliko patikrinimus apie vieno iš kandidato ir LR Prezidentus (kaip vėliau paaiškėjo – G. Nausėdos) aplinką 2018 liepos mėnesį, nors minėtu laikotarpiu kandidatas G. Nausėda nebuvo paskelbęs apie savo kandidatavimą ir Lietuvos Respublikos Prezidento postą, taip pat nebuvo jokio oficialaus kandidatų ir Prezidentus sąrašo?
15. Kaip galėtumėte paaiškinti tai, kad VSD atliko patikrinimus apie vieno iš kandidato ir LR Prezidentus (kaip vėliau paaiškėjo – G. Nausėdos) aplinką 2019 sausio mėnesį, nors minėtu laikotarpiu kandidatas G. Nausėda nebuvo pateikęs pareiškinių dokumentų dalyvauti Prezidento rinkimuose?
16. Kaip galėtumėte paaiškinti tai, kad VSD tikrino (rinko informaciją) apie asmenis, verslininkus ir kuriuos pasak Pranešėjo dar tik buvo ketinama kreiptis paramos rinkimuose? Kaip VSD buvo žinoma, kad G. Nausėda, kuris dar buvo nepaskelbęs apie kandidatavimą Prezidento rinkimuose, eis prašyti verslininkų paramos Prezidento rinkimuose?
17. Ar kas nors iš kandidatų (pretendentų) 2019 m. Prezidento rinkimuose prašė VSD vadovo, kitų pareigūnų surinkti informaciją (patikrinti ją) apie juos, jų aplinkas, politinius konkurentus. Jei taip, kada ir kas tokį prašymą išreiškė, kaip buvo reaguojama ir tokius prašymus?
18. Kaip galėtumėte paaiškinti Pranešėjo pateiktą informaciją apie tai kad VSD Seimo nario Žygimanto Pavilionio prašymu VSD rinko informaciją kuri turėjo „paremti Ž. Pavilionį informacija, kuri įrodytų, kad V. Ušackas yra prorusiškas“?

19. Kiek kartų 2019-04-01 – 2020-01-29 laikotarpiu Jūs arba Jūsų atstovas buvote susitikęs su Ž. Pavilioniu, kokie šių susitikimų tikslai, ar sulaukėte prašymu iš Ž. Pavilionio surinkti kompromituojančios ar kitokios informacijos apie jo politinius konkurentus?
20. Pranešėjas savo kreipimesi nurodo 2018–09-25 gavęs VSD direktoriaus pavaduotojo R. Bridikio nurodymą paremti Ž. Pavilionį informacija, kuri įrodytų V. Ušackas yra prorusiškas. Taip pat nurodė, kad R. Bridikis nurodė vienam iš valdybų viršininkui atlikti paiešką viešuose informacijos šaltiniuose, buvo aptiktos dvi nuorodos, kurios perduotos direktoriui. Tą pačią dieną Ž. Pavilionis minėtas nuorodas pateikė TS-LKD priežiūros komitetui. Kaip paaiškinsite šį sutapimą?
21. Ar Jūs, Jūsų pavaldume esantys pareigūnai esate sulaukę prašymų iš kitų Seimo narių, kandidatų 2019 m. Prezidento rinkimuose surinkti (patikrinti) informaciją apie jų aplinkas, finansinius rėmėjus, savanorius, štabų narius, konkurentus ir jų aplinkas? Jei taip, iš ko konkrečiai gavote tokio pobūdžio prašymus, kada, kaip į juos reagavote?
22. Ar 2019-04-25 – 2020-01-29 laikotarpiu Jūs buvo apklausimas STT, generalinėje prokuratūroje apie aplinkybes, susijusias su Pranešėjo pareikta informacija dėl galimai neteisėto informacijos rinkimo apie asmenis, dalyvavusius 2019 m. Prezidento rinkimuose;

Pagarbiai,

Seimo nariai:

Vytautas Bakas
Povilas Urbšys